

SUSTAINABLE
FINANCE
LAB

Utrecht, maart 2025

SFL input consultatie DNB Gids voor de beheersing van klimaat- en milieurisico's

Het Sustainable Finance Lab verwelkomt de herziene versie van de Gids voor de beheersing van klimaat- en milieurisico's. Het is positief dat DNB zich blijft inzetten voor de beheersing van klimaat en natuurgerelateerde risico's, aangezien deze risico's een bedreiging kunnen vormen voor de financiële stabiliteit. Het is van belang dat toezichthouders deze risico's blijven benadrukken en de financiële sector concrete handvatten bieden om deze effectief te integreren en te beheersen.

Het Sustainable Finance Lab (SFL) is een academische denktank waarvan de leden voornamelijk professoren zijn van verschillende universiteiten in Nederland. Het doel van het SFL is een stabiele en robuuste financiële sector die bijdraagt aan een economie die de mensheid dient zonder het milieu uit te putten. Hiertoe ontwikkelt het SFL ideeën en biedt een platform om ze te bespreken, om zo een brug te slaan tussen wetenschap en praktijk.

Dubbele materialiteit

SFL waardeert de introductie van en de toelichting op het concept dubbele materialiteit. De erkenning dat de impact van financiële instellingen op mens en milieu ook risico's met zich mee kan brengen is wat ons betreft belangrijk. Het valt ons op dat de voorbeelden in de gids zich beperken tot juridische en reputatierisico's, terwijl de relatie tussen negatieve impact en risico's breder is namelijk:

- Een aanzienlijke negatieve impact op mens en milieu kan wijzen op bredere transitierisico's zoals het risico's op stranded assets. De European Banking Authority (EBA) heeft recent richtlijnen opgesteld waarin banken worden verplicht om te analyseren in hoeverre zij afwijken van klimaatdoelen en hoe dit kan resulteren in transitierisico's. Een reductie van negatieve impact verkleint deze risico's.
- Daarnaast draagt een grote negatieve impact op mens en milieu bij aan de ontwikkeling van fysieke systeemrisico's. Deze fysieke risico's kunnen weer een impact hebben op de portefeuilles van financiële instellingen. Pensioenfondsen zijn langetermijn beleggers en zijn hier gezien de langetermijn horizon van deze risico's extra aan blootgesteld. Ook beleggen ze vaak in een brede set van sectoren en regio's. De recente bosbranden in Los Angeles is de meest kostbare natuurramp in de geschiedenis van de VS. Het liet zien dat verzekeraars grote verliezen kunnen lijden. Versnelde opwarming van de aarde door o.a. grootschalige kap van de amazone kan specifiek voor Nederland het overstromingsrisico vergroten. Vanuit risicobeheersing perspectief zou dus het wenselijk zijn dat financiële instellingen

meer inzicht verschaffen in hun negatieve impact, bijvoorbeeld door de blootstelling aan sectoren die bijdragen aan klimaat- of natuurschade te rapporteren. Zie het [rapport](#) van SFL voor voorbeelden van deze sectoren en bijbehorende tools en databases die de financiële sector kan gebruiken.

Klimaattransitieplannen

SFL onderstreept het belang van klimaattransitieplannen als onderdeel van effectief risicobeheer. Transitieplannen vormen een waardevolle aanvulling op bestaande risicobeheersingspraktijken, omdat ze toekomstgericht zijn en een langere tijdshorizon hanteren en minder afhankelijk zijn van historische data. De good practices voor pensioenfondsen en verzekeraars bieden een helder kader voor de opzet van dergelijke plannen. SFL verwelkomt de concrete voorbeelden van databases die de sector kan gebruiken, bijvoorbeeld de lijsten van Urgewald die kunnen helpen bij het identificeren van bedrijven die nog nieuwe fossiele projecten starten. Gezien de variatie in methodologische keuzes die gemaakt kunnen worden in een transitieplan, is het cruciaal dat financiële instellingen de gebruikte methodologie voor emissiedoelstellingen onderbouwen. SFL stelt de volgende aanvullingen voor:

- Acties binnen transitieplannen dienen daadwerkelijk bij te dragen aan emissiereducties in de reële economie, niet slechts binnen de portefeuille. Enkel portefeuille-reducties verminderen weliswaar transitierisico's, maar dragen niet bij aan het mitigeren van fysieke systeemrisico's. Bovendien sluit dat ook niet aan bij de doelen van vrijwillige commitments zoals het Klimaatcommitment.
- Het is wel noodzakelijk dat investeringen in fossiele bedrijven gereduceerd worden, aangezien uitbreiding van fossiele infrastructuur niet in lijn is met het net zero-scenario van het International Energy Agency (IEA). Dit kan explicieter beschreven worden.
- Het opstellen en implementeren van een klimaattransitieplan zou niet slechts een good practice moeten zijn, maar een verplichting, in lijn met de vereisten binnen de bancaire sector (CRR en EBA-richtlijnen).

Natuurgerelateerde en sociale risico's

SFL waardeert de actualisering van de gids met concrete voorbeelden voor het beheersen van natuurgerelateerde risico's. De risico's verbonden aan natuurdegradatie zijn materieel en nauw verbonden met klimaatrisico's. Het is daarom noodzakelijk dat financiële instellingen deze risico's beter gaan beheersen. De verwijzing naar de LEAP-methodologie van de Taskforce on Nature-related Financial Disclosures (TNFD) biedt nuttige handvatten. Het is van belang dat financiële instellingen niet alleen hun blootstelling aan natuurgerelateerde risico's analyseren, maar ook de eigen negatieve impact op natuur analyseren, daarover rapporteren en vervolgens integreren in de bedrijfsvoering. De good practice over het integreren van natuurdegradatie in engagement door drivers van natuurverlies mee te nemen ('Good practice: Overzicht van mitigatiemaatregelen voor ESG risico') is een goed voorbeeld van deze integratie. Hierin is het wel van belang dat aan er concrete stappen worden verbonden aan deze engagement als deze niet succesvol blijkt.

Daarnaast erkent DNB het belang van sociale risico's, die vaak samenhangen met klimaat- en milieurisico's. Een uitbreiding van de gids met concrete voorbeelden van sociale risico's en richtlijnen voor de kwalitatieve integratie ervan zou financiële instellingen verder ondersteunen.

Scenarioanalyse en stress tests

Scenarioanalyse en stresstests zijn essentiële instrumenten voor het beoordelen van blootstelling aan klimaat- en natuurgerelateerde risico's en het verder ontwikkelen van "forward looking" toezicht. Vooruitkijkende modellen zijn belangrijk gezien de radicale onzekerheid rondom milieu, sociale en politieke risico's. SFL benadrukt echter de noodzaak om de onderliggende modellen, beperkingen en aannames kritisch te evalueren. Specifieke beperkingen in de NGFS-scenario's zijn onder andere:

- Beperkte opname van fysieke risico's;
- Ontbrekende aandacht voor sociale en natuurgerelateerde risico's;
- Gebruik van equilibrium-gebaseerde modellen met inherente beperkingen;
- Interactie met het financiële systeem ontbreekt in de modellen;
- De focus op de invoering van een koolstofprijs als voornaamste bron van transitierisico's.

Gezien deze beperkingen is het belangrijk te erkennen dat de uitkomsten mogelijk een onderschatting vormen van de risico's. Dit dient te worden meegenomen in prudente aannames. De good practice 'verschillende (forward-looking) methoden gebruiken in risico-identificatie' biedt een nuttig kader voor het kwalitatief inzetten van scenarioanalyses.

Bij de toepassing van scenario's is het essentieel om zowel fysieke als transitierisico's te beschouwen en te erkennen dat de risico's het laagst zijn in een scenario waarin een ordelijke transitie plaatsvindt. De good practice 'verzekeraar neemt scenarioanalyses van relevante duurzaamheidsrisico's op in de jaarlijkse ORSA' schetst dat een chaotische of mislukte transitie vooral fysieke risico's met zich meebrengt. Echter, ook in een scenario waarin de transitie uitblijft, blijven transitierisico's bestaan. Deze risico's ontstaan dan niet primair door overheidsbeleid, maar kunnen voortkomen uit marktontwikkelingen, veranderende consumentenverwachtingen, reputatierisico's en juridische risico's. Bovendien neemt in een scenario zonder transitie de kans op verlaat en abrupt overheidsbeleid toe, wat extra onzekerheid introduceert. SFL acht het daarom van belang deze scenario's te blijven testen en te herzien. SFL adviseert DNB hiervoor in de gids expliciet aandacht te vragen en te wijzen op de aanzienlijke risico's van een scenario waarin de transitie niet plaatsvindt.

Conclusie

SFL waardeert de inspanningen van DNB om klimaat- en milieurisico's nadrukkelijk te adresseren en de financiële sector te ondersteunen bij de integratie ervan. Verdere verdieping van de dubbele materialiteit, een verdieping en verplichting tot klimaattransitieplannen, meer aandacht voor sociale risico's en een bredere evaluatie van scenarioanalyses kunnen de effectiviteit van de gids verder versterken. Wij zien uit naar de verdere dialoog over deze onderwerpen.